

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1985-1986

22 JANVIER 1986

Proposition de loi relative à l'acharnement thérapeutique

(Déposée par M. Lepaffe)

DEVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi n'entend nullement traiter de l'un ou l'autre aspect des problèmes controversés touchant à l'euthanasie.

Elle vise à mettre notre droit pénal en conformité avec les principes énoncés dans le code de déontologie médicale belge qui dit en son article 97 que « tout médecin doit éviter tout acharnement thérapeutique sans espoir » et ceux exprimés par le pape Pie XII qui a dit, en sa déclaration du 24 février 1957, que « le médecin est autorisé à soulager les souffrances du malade incurable, même si les moyens employés risquent de hâter la mort ».

La prise de position autonome de la laïcité va beaucoup plus loin en ce sens.

Or, notre Code pénal ignore la question et n'envisage que les faits et non l'intention. Le médecin assistant en âme et conscience l'agonisant pourrait craindre de se voir poursuivre sur base de l'article 401*bis* traitant de « l'homicide volontaire non qualifié de meurtre » ou encore de l'article 420*bis* pour défaut de secours à personne en danger, s'il s'abstenait de prolonger une vie inconsciente par l'application de moyens artificiels sans espoir de guérison.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1985-1986

22 JANUARI 1986

Voorstel van wet betreffende de hardnekkige voortzetting van een uitzichtloze therapie

(Ingediend door de heer Lepaffe)

TOELICHTING

Het is geenszins de bedoeling van dit wetsvoorstel een of ander aspect van de controversiële vraagstukken rond euthanasie te behandelen.

Het beoogt ons strafrecht in overeenstemming te brengen met de beginselen geformuleerd in de Belgische Code van de geneeskundige plichtenleer, waarvan artikel 97 bepaalt dat « de geneesheer moet vermijden een behandeling die geen uitkomst biedt, hardnekkig voort te zetten », en met de uitspraak van paus Pius XII, die op 24 februari 1957 heeft verklaard dat het de arts toegestaan is het lijden van ongeneeslijke zieken te verlichten, zelfs indien de middelen daartoe het sterven dreigen te bespoedigen.

De vrijzinnigen nemen een eigen standpunt in, dat veel verder gaat.

Ons Strafwetboek negeert dit probleem en behandelt alleen feiten en niet bedoelingen. De arts die naar eer en geweten een stervende bijstaat, loopt het gevaar vervolgd te worden op basis van artikel 401*bis* betreffende « het opzettelijk doden, niet doodslag genoemd » of nog op basis van artikel 420*bis* wegens het niet-verlenen van hulp aan personen in nood, ingeval hij afziet van kunstgrepen om het leven van iemand die niet bij bewustzijn is, te verlengen zonder hoop op genezing.

Le législateur se doit de libérer le médecin de pareilles craintes et d'éviter par là des souffrances inutiles.

J. LEPAFFE.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

L'article 401*bis* du Code pénal, inséré par la loi du 15 mai 1912, est complété par un alinéa 2, rédigé comme suit :

« Toutefois, il n'y a pas délit dans le chef du médecin qui, à la demande du malade conscient ou en vertu d'une déclaration écrite antérieurement alors qu'il était encore conscient, ou au cas contraire, de sa propre initiative, s'abstient d'entreprendre ou de poursuivre un traitement ou une réanimation dont le seul but serait de prolonger artificiellement la vie du malade atteint d'une affection accidentelle ou pathologique incurable. »

ART. 2

L'article 420*bis* du même Code, également inséré par la loi du 15 mai 1912, est complété par un alinéa 2, rédigé comme suit :

« Toutefois, il n'y a pas délit dans le chef du médecin qui, à la demande du malade conscient ou en vertu d'une déclaration écrite antérieurement alors qu'il était encore conscient, ou au cas contraire, de sa propre initiative, s'abstient d'entreprendre ou de poursuivre un traitement ou une réanimation dont le seul but serait de prolonger artificiellement la vie du malade atteint d'une affection accidentelle ou pathologique incurable. »

J. LEPAFFE.

De wetgever behoort ervoor te zorgen dat artsen dat gevaar niet langer lopen en dat daardoorodeloos lijden wordt vermeden.

**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

Artikel 401*bis* van het Strafwetboek, ingevoegd bij de wet van 15 mei 1912, wordt aangevuld met een tweede lid, luidende :

« Geen strafbaar feit wordt echter gepleegd door de geneesheer die, op verzoek van een zieke die bij bewustzijn is of krachtens een verklaring geschreven terwijl de zieke nog bij bewustzijn was of, anders, op eigen initiatief, afziet van een behandeling of van de voortzetting van een behandeling of van een reanimatie die enkel de kunstmatige levensverlenging tot doel heeft bij een zieke die lijdt aan een ongeneeslijke kwaal van pathologische oorsprong of veroorzaakt door een ongeval. »

ART. 2

Artikel 420*bis* van het hetzelfde Wetboek, eveneens ingevoegd bij de wet van 15 mei 1912, wordt aangevuld met een tweede lid, luidende :

« Geen strafbaar feit wordt echter gepleegd door de geneesheer die, op verzoek van een zieke die bij bewustzijn is of krachtens een verklaring geschreven terwijl de zieke nog bij bewustzijn was of, anders, op eigen initiatief, afziet van een behandeling of van de voortzetting van een behandeling of van een reanimatie die enkel de kunstmatige levensverlenging tot doel heeft bij een zieke die lijdt aan een ongeneeslijke kwaal van pathologische oorsprong of veroorzaakt door een ongeval. »